

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. II. Zettortdeenâ 12tâ Merz 1836.

J a u n a s s i n n a s.

No Subbates. Lai 21mâ Webruar pee Deewa aisgahje Subbates jaunais mahzitais Robert Rutschky 28 gaddus wezs. Winsch sawam wez zam tehnam bij eedohs par paligu un sawâ fwehtâ ammatâ strahdaja tikkai 4 gaddus ween ar wahju meesu bet ar spehzigu garru un deewa-bihjigu prahtu. Mikhohs un zeenohs no sawas draudses winsch tappe firfnigi apraudahs. Gahrsees kapsehtâ meh sawinnu effam glabbajuschchi tai 27tâ Webruar. Nerretas mahzitais runnaja mihligus wahrdus pee winna schkirsta, kas basnizas widdâ bija nolikts. Birschu draudses mahzitais lihka spreddiki teize pahr teem fwehteem wahrdeem Matt. 25, 21. un Kalnabrunnes mahzitais pee bedres pawehleja to ais-migguschu mahzitaju ihpafchi Latweeschu draudses firnim par labbu peemianu. Lai nu scha gohdiga Deewa kalpa kauli meerâ duff semmes flehpi, winna dwehsele dsihwo pee Deewa un Jesus Kristus beedribâ.

Danijels 12, 3. Bet tee mahzitaji spihdehs kâ tahs debbes spohschums un kas dauds us taisnibu webd, kâ tahs swaigses muhschigi muhscham. R.

No Italias semmes raksta: Webruar meh-
nesti effoh eefsch dauds aprinkeem tik dauds snee-
ga krittis ka tur dauds mahjas ar wisseem eedsh-
wotajeem no sneega aprakti tappuschchi. Weenâ
aprinke tappe 20 mahjas — kas eeleijâs gult —
un 90 zilweki, kas tannis dsihwoja, no sneega,
kas no sneega kalneem ar makti semmê nahzis,
apklahiti. Taggad tur laudis strahda un puble-
jahs mahjas israft un leelzellus usmekleht.

Wahzsemme pee Gera wilsehtas, ne fenn
labs augligs semmes gabbals 10 ohlektu dsikki
semme eegrimnis. Schis notikkums talabb jo
wairak apbrihnojams, ka preefsch kahdeem gad-
deem ne tahl no schih weetas arri labs semmes

gabbals faplohte. Schis gabbals tappe ar wih-
toleem un elkschneem apstattihts; bet pamasam
tik dsilli eegrimme, ka lohki pawissam pasudde.
Kohka rumpji no ta laika zelmus no semmes
dsinnuschchi. Schi weeta 24 ohlektes rinkt tur-
roht. —

Sprantschu semmê tanni nakst no 18ta
us 19tu Webruar f. g. flimneeks, kas ar far-
sonu apfirge, no gultas iskahpe un sawu see-
wu, sawu sunni un kaffi noschnaudse; jo winsch
sawâ flimmibâ wissus trihs par launeem garreem
turreja, dohmadams tee effam atnahuschchi win-
nu nomohzikt. Tê atkal mahziba: flimneeku ne
buh bes usrauga — wisswairak naktslaikâ —
atstah. — R — 3.

Pahr fweeschahm zilweku tautahm.

Mihli lassitaji! Dauds un daschadas tautas
pasaulê dsihwo, kurrachm katrai sawada walloda
un sawadas eeraschas. Zitta irr mahzita un
gudra, zitta nemahzita, lohki tumfscha un elka-
deewiga. Kur prahtiba un gaischums walda,
tur arri labbklahschana redsama, bet kur nefa-
prachana un mulkiba walda tur laudis tumfschâ
malдахs un sawâ dsihwê nihkuli; kaut tee arr
warretu labbklahschanâ dsihwoht, tad tee tatschu
ne proht, kâ pee tahs warroht peekluht. Gan
arri tahdas tautas atrohnahs, kam daschi labbi,
gohdâ peeminnami tikkumi, bet tatschu ne wis-
fâs buhschanâs. — Mahziti wihri, kas tahs
semmes pahrstaijajuschchi un tahs daschadas zil-
weku tautas apraudsijuschchi, mums sawôs stah-
stôs pahr tahm stahsta. Pehz winnu stahsteem
mehs schê saweem lassitajeem pahr kahbahm
fweeschahm tautahm un winnu eeraschahm sinnu
dohsim.

I. Tunguseri.

Tunguseri irr wasanku tauta, prohti tahda,
kam nekur paleekama weeta newaid (tâ tee to
paschi grihb), bet tee wasajahs no weenas wee-

tas us ohtru. **Winnu** tehwa semne irr Siberia. Schi tauta pahr wiffahm zittahm Siberias tautahm wairak prahtibu rahba. Zau winnu ah-riga buhschana irr jaukaka, ne ka pee winnu tumfscheem kaimineem. **Mugumã** tee irr deesgan brangi un flaisli waigã, jautri un mudri, labbi dsirdigi un redfigi. **Wehl** jaukaki tee mums irr zaur sawu labbsirdibu un prahtibu. **Yee** sawahm darrischanahm tee lohthi gaumigi un us wiffahm leetahm usmannigi. **Sweschu** wallobu tee itt weegli mahzahs un Kreerwu wallobu labbaki runna, ne ka wiffi winnu kaimini. **Tannis** weetãs, fur tee apfahrt staigala, winni pasihst katru kohku, katru akmini un nomanna plehfigu swehru woi swefschu zilweku pehdas us skaidru semmi, woi us subnahm itt skaidri, fur kahds no muhsajeem neko ne spehtu eeraudsiht. **Us** jahschanu un schauschanu winni brihnum tschalli un lunkaini. **Tee** eesprausch kahdu meetu semmẽ, tad kahpy sirgam muggurã un pilnõs lehfschõs jahjoht us to eespraustu meetu schauj. **Sirgu** tee isgrohsa bes pawadda, fur tik patihst tik zaur to, ka sirgam peespeesch, lai sirgs warretu prast, us kurru puffi jaect; rohkãs tee turra pah-tagu, stohpu un bultas; daudsreis tee pillã jahschana us sedleem apgreeschahs un atpakkat schauj. **Tee** arri lohthi sirdigi un muddigi. **Tunguseris** ne bihstahs weens patã lahtscham wirsũ eet, tikkai ar stohpu un bultu rohkã. **Par** katru breefmu, ir par paschu dsihwibu winni ne behda un spehj panest baddu, aufstumu un katru gruhstumu sawã raifeschanas pilnã dsihwoschana ar apbrihnojamu lehnprahtibu. **Ar** sawu elpi tee weenmeh ar meeru un peetizzigi; un kad teem schodeen gan irr, tad tee ne padohdahs neleetigai subdischanai ka nahkoschu deenu pahrtift. **Nekad** winni ar gekkigahm wehleschanahm fewis mohza. **Winni** irr dewigi un paklausigi, dalla mihligi wiffu, ir paschu beidsamu kummosu ar katru, kam winnu palihdsibas wajjaga. **No** tahm siwim, ko tee sweijo un no tahm ohgahm ko tee staigaladami falassa, tee zittas leelõs traufõs fakrahj un noleek tahs ta, ka tee kas pehz, seemas laikã, us scho weetu nahk, arr ko ehst atrohn un truhkumu ne zeefsch. **Paschi** tee dauds-

reis baddu zeefsch un saltst zauru deenur, bet tafschu sawu zerribu ne atinett. **Winni** arri faderrigi un labbsirdigi laudis, un masas wainas deht nekad zits ar zittu fakildejahs. **Sawõs** dsihwohflõs tee arri laudis no zittahm tautahm usneimm un ar teem wiffleelakã weenprahtibã dsihwo. **Ar** winnu taisniba un gohds gan flaweschanu pelna. **Sawu** wahrdu zeeti turredami tee ustizzigi pee sawas kuptschoschanas un zittahm darrischanahm. **Mellus** un netaisnibu winni eenihst un wiffas wiltibas par negohdu turra. **Sagli** tohp strahpeti un teem wajjag skabdi atlibdsinabt. **Ja** kahds winneem kahdu subdsibu woi wiltu bes wainas grihb usteift, tad iseet us kaufchanu, prohti nostahjahs weens prett ohtru un ar bultahm schauj weens ohtram wirsũ, kamehr weens woi ohtrs teef eewainohts. **Tã** tee pee wiffahm leetahm sawu gohdu zeeti farga. **Nertschinskã**, jeb tanni weetã, fur wiffleelakee laundarritaji tohp apzeetinati, effoht laudis no daschahm tautahm, bet no pascheem **Tunguserem** neweens. — **Winni** pehz sawas ustureschanas eefsch daschadahm tautakahrtahm eedallijuschees: 1) **Breeschu Tunguseri**, kurreem nekãs zits naw, ka seemela-breeschi, no kam tee pahrtteef un sawu apgehrbu no winnu ahdahm taifa. 2) **Sunnu Tunguseri**, kurreem tikkai sunni un mas breefchu irraid, ar kurreem tee apfahrt staiga un brauz. **Schee** seemas laikã us meddischanu eet, par ko tohs arri meddineekus sauz, un wassarã sweijo, pehz ko tohs arri sweineekus sauz. 3) **Sirgu Tunguseri**, kurri ar saweem sirgeem, wehrscheem un aitahm wasajahs un no teem usturrahs. **Schee** wiffwairak irr nabbagi un daudsreis behdãs dsihwo. — **Sawu** muhschu weenã weetã nodsihwoht tee par leelu nelaimi turra; tapehz tee arr retti 6 deenas weenã weetã paleek, bet staigala ka eeradduschu pa kalneem un mescheem apfahrt. **Kur** kahdãs deenãs apmettahs, tur taifa teltis: sprausch meetus semmẽ appaliffi, seenu un jumenta weetã tahs ar behrsu tahsehm apflahdami, ko winni tapat ka ahdu warr lohziht. **Kad** no tahs weetãs atkal aiseet, tad tohs eespraustus meetus turpat atstahj un tikkai tahs behrsu tahses neimm

libds. Winnu mahju rikhi irr kappara katlis, panna un kahdi zitti traufi, kas no ahdas woi behrsü tahsehm taifiti. Winneem arri sneega kurpes, ar funneem brauzamas kammanas, zirri, brunnas un zitti rikhi, kas sihmejahs us to fakamu wahrdu: kahds ammatz, tahdi rikhi. — Sawu apgehrbu tee taifa no breechu un mescha aitu spalwainahm ahdahm; tee walsa fwahrkus us pliffahm meefahm, ihfas bikfas un sahbakus, preckschautu no gebretas ahdas, un isrohtatu krukts aisfeggu ar deewekla bildi. Wiffu tee fahschuij ar lohpu dsihfleh un firgu farreem un isgresno wiffas drehbes ar glahsu krellehm. Us galwu leek ehrnigu zeppuri, prohti siirnas galwu, fur azzu-zaurumi, aufis, raggi un aufu zaurumi paleek. Winnu waffaras apgehrbs tif zaur to ischkirrams, ka tas, kaut gan arri no ahdahm, bes spalwas. Waffara tee zeppures ne walsa, bet ar pliffu galwu staiga. Seerwischku apgehrbs gan drihs tahds pats ka wihrischkeem, tiffai jaukafi fashuhts, fo pee schahs wasanku tautas ne warretu dohmaht. — Winni ehd wiffadus swehrus, tif ne tschuhstas, kirsakas, wardes, kufonus un tahypus; bes tam tee arri launas ohgas un wiffadas faknes ehd. Seema, kad tee bedres dsihwo, teem, bes tam fo wehl meddidami dabbu ehst, arri schahwetaz siwis un kalteta galla; arri seerus tee ehd, kad teem pee rohkas. Sawu ehdeenu winni taifa bes pawalga un lohti netihri. Dessahm tif subdus ielaisch, bes ka wehl fo tihritu, tahs pilda ar affinin un fakappatahm eefschahm un tad wahra. Chdeena traufus ne masga; jo to winni nekad ne wihsho un arri uttes, kas no behrneem eebirst, libds aprihj. Winnu dschreens irr awota uhdens un behrsü fulla, gallas un siwju suppe un tehje. Us jakti tee ne rehti leelas breefmas kriht, zaur to, ka tee allasch weeni paschi us jakti dohdahs. Brihscham tee kriht no kalnu klints semne, woi eekluhp stary klints gabbaleem tif zeeti, ka wairs walka ne kluhst un tad tee breefmigu nahwi reds. Dschureis tee badda sebrga kriht, woi kahds plehfigs swehrs tohs saplohfa un aprihj. Un tatschu ne atrastum kahdu Tunguseri, kas scho breefmigu lusti ar muhsu dsihwoschanu mainitu

un tikpat ne apmihstu tee sawu kalnu weentulibu un meschu tumsibu ar jauku klajjumu. — Ummatneekus pee winneem nekahdus zittus atrohn, ka ween kallejus. Schee dabbu dselsi, ahmerus, laftas un stangas no Kreeweem, tohs eemihdami prett fashofu ahdahm un plehshas tee taifa paschi no rohnu ahdahm. Wiffu to katris kallejs few libds neffa; jo tahs kohpa tif 20 mahzinas fwerr. Kur kallejs strahdaht gribb, tas kahdus alminus kohpa leek, taifa pee plehshas trubbi no mahleem un kall us semmi sehdedams bultas, eemas, schippeles, ugguns leetas, plabtes, zittus rikfus un deeweklus un taifa tohs labbaki, ne ka warretu zerreht. — Sawus behrnus winni lohti mihlo, lai schee winnus wezzuma labbi kohptu un usturretu. Schubplis, fur behrnus gulbina, irr tschetrfantiga kaste no behrsü tahsehm, fur ziffu weeta fapraulefshas malkas druppi ar ahdas gabbalu apklahti, behrnam par gulkamu weetu. — Sawus lihkus tee paglabba allasch tanni pascha weeta fur nelaiki nomirruschi. Daschi leek tohs ar sawahm wifflabbakahm drehbehm apgehrbtus siyra kaste, dohd libds tabaku un eerohtschus, wihrischkeem arri brunnas; tad tohs pakare stary diweem kohkeem un tohs leek gaisa satruhdeht. — Slimnibas winni gan mas juht, tatschu rehti kahds no winneem pilnu wezzumu fadsihwo; jo daschi zaur to neweffeligu gaisu un daschi zaur zittu breefmu sawu gallu dabbu. Arri bakfas pee winneem leelu pohstu darra. — Winnu semme peederr muhsu Keiseram, kam tee sawas nobohschanas malka, fo ar seemela zaunu ahdahm atlibdsina. — Winnu tizziba irr paganiska.

(Zurplifam wairak.)

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsis 20. 20. 20., tohp no Kuldigas aprinka teefas wiffi tee, kam taifnas praffischanas, pee tahs mantas ta ziffahrtiga Kuldigas pagasta teefas ffrihwera Heinrich Schmidt buhtu, usaizinati, libds 20tu April f. g. scheidt peeteiktes, ar to pamahzischanu, ka tee kas ne peeteiktes, wehlat wairs ne tifs klausiti, un saudehs sawu teesu. Zapat arri tee, kas wirspeeminnetam Schmidt fo parrada buhtu, tohp usaizinati, sawus parradus

aismakfaht. Kas ne peeteiktees un fluffu zeetihs,
tam buhs dubbulti sawi parradi jaatlihdina.

Kuldigas aprinka teefa, 11tâ Webruar 1836. I
(Z. S.) Kreisrichter v. Wolschwing.
(Nr. 231.) E. Günther, sekretehrs.

Us pawehleschanu tabs Keiserifikas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walts 2c. 2c. 2c.,
tohy no Leelas Seffawas pagasta teefas wiffi tee, kam
taifnas prassifchanas pee teem pee Leelas Seffawas
muifchas peederrigeem fainneefceem Gaugu Jehtera,
Puhrizu Siglu Jehkaba, Puhrizu Swenzu Jehkaba
un Puhrizu Jahna buhtu, pahr kurreu mantahm kon-
kurse spreesfa, uſaizinati, 2 mehneschu ſtarpâ, prohti:
libſ 29tu April f. g. ſcheit peeteiktees un ſagaidiht ko
teefa pehz likkumeem ſpreedihs. Leelas Seffawas
pagasta teefa, 29tâ Webruar 1836. 3

(Z. S.) ††† Siebart Jahn, peefehdetais.
(Nr. 34.) Heinz, pagasta teefas ſtrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas prassifchanas woi melleſcha-
nas pee ta bijuſcha Jaun-Seffawas fainneeka Lehfu-
ſchu Kriſchjahna mantas buhtu, kas ſawas mahjas
neſpehzibas dehl patſ atdewis, tohy uſfaukti, ſeſchu
neddelu ſtarpâ no ſchihs deenas, prohti lihſ 4tu April
f. g. pee Dohbeles pagasta teefas peeteiktees. Tê-
klaht tohy peefohdinahts, ka tee kas pehz ſchi termina
nahktu, wairs ne tapſ peenemti un ſaudehs ſawu
teefu. Zo buhs wehrâ nemt!

Dohbeles pagasta teefa, 22trâ Webruar 1836. 2
(Z. S.) ††† Muhrneeks, peefehdetais.
(Nr. 92.) Ludw. Ewertz, pagasta teefas ſtrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas prassifchanas woi melleſcha-
nas pee tabs mantas ta Jaun-Seffawas zitkahrtiga
Leelas Padeggas fainneeka Indrik Baumann buhtu,
kas ſawas mahjas parradu un neſpehzibas dehl irr
atdewis, tohy uſaizinati, ſeſchu neddelu ſtarpâ no
appakſchraſtitas deenas, prohti lihſ 4tu April f. g.
pee Dohbeles pagasta teefas peeteiktees un ſagaidiht
ko teefa pehz likkumeem ſpreedihs. Têklaht arri tohy
peefohdinahts, ka tee kas pehz ſchi termina nahktu,
wairs ne tapſ klaufiti un ſaudehs ſawu teefu. Zo
buhs wehrâ nemt!

Dohbeles pagasta teefa, 22trâ Webruar 1836. 2
(Z. S.) ††† Muhrneeks, peefehdetais.
(Nr. 90.) Ludw. Ewertz, pagasta teefas ſtrihweris.

No Spahrenes muifchas pagasta teefas tohy wiffi,
no ſchi pagasta us refruhſchu naudas pelniſchanu at-
laiſti puifchi, kas wehl wiffu pee iſpirſchanas waija-
dſigu naudu pilnigi naw pagasta lahde atmakſajuſchi,
tâ kâ arri wiffi zitti pee ſchi pagasta peederrigi puifchi
uſaizinati, tai 22trâ April mehnescha deenâ f. g. pee
Spahrenes pagasta teefas daſchadu notaiſifchanu lab-
bad kas wimmu dehl kluhs ezeltas, fanabkt. Kas ne
atnahks, teem waijadſehs ar meeru dohtees, ko tas
leelakais pulks no teem kas atnahkuſchi buhs notaiſi-
jis, un ko pagasta teefa ſpreedihs.

Spahrenes pagasta teefa, 12tâ Webruar 1836. 2
††† Kriſtop Birſin, peefehdetais.
(Nr. 14.) Sapolowſky, pagasta teefas ſtrihweris.

Zittas fluddinaſchanas.

Zanni nakti no 4ta us 5tu Webruar f. g. tappe
Uſſchuppeſ Eglu krohgerim Buſch 6 gaddus wezſ
bruhns ſirgſ, ar maſu baltu bleſſi peerê un pee tam
paſihſtamê, ka pakſalpehdas ſihpi us eekſchu gree-
ſtas, un weenas jaunas raggawas noſagti. Kas
pahr ſcho ſirgu un ſchahm raggawahm taiſnu ſimmu
warr doht, tohy luhgts, Krohna Uſſchuppeſ muif-
ſchai par 5 rubl. ſubr. pateizibas naudas to peerah-
diht. I

Wadakſes muifchâ no nahkofſcheem Jahneem 1836
diwas mohdereſchanas, weena no 100 un ohtra no
20 ſlanzamahm gohwim, labſ eetaiſihts brandwibna
debeſſeſchanas namê, fur lihſ 5000 puhruſ labbibas
warr dedſinaht, un wehrſchu barroſchanas kuhſtis, fur
70 wehrſchus warr eelikt, us weenu jeb us trim gad-
deem us arrenti nemmami. Wadakſes muifchâ ſkai-
drakas ſinnas no zeemiga muifchaſkunga Stengel warr
dabbuht. 2

Leelâ Behrſes muifchâ irr meefchi kas labbi dihgſt,
kâ arri labbi rudſu milti pahrdohdami.
Leelâ Behrſes muifchâ, 20tâ Webruar 1836. 2

Gahrſenes muifchâ tohy meſcha ſargſ, kas tur-
klaht labſ jehgeris un kam labbas parahdiſchanas
ſihmes, kâ arri labſ kufſcheeris, kas tabaku ne ſimehke
un kam arri pahr ſawu iſturreſchanu labbas ſihmes,
mekleti. Kam patiktu ſchahs deeneſtu weetas uſnemt,
tee lai pee Gahrſenes muifchas waldiſchanas peetei-
zahſ. 3

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augſtas waldiſchanas puffes: Hofraht von Braunſchweig, graham. pahrluhſotais.